

II. évfolyam 4. szám

AZ IPARI MŰSZERGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1989. május

VÁLLALATI STRATÉGIA KIALAKÍTÁSA

I. RÉSZ

Minden szervezet, így a vállalat működésének (tágabban értelmezve létének és fejlődésének) meghatározó feltétele az őt körülvevő társadalmi-gazdasági környezethez való alkalmazkodás. Napjainkban ez a környezet igen gyorsan változik és rendkívül sok bizonytalanságot mutat.

Jelzésszerűen csak néhány tényezőre utalva az ország nehézségi helyzetéből adódóan:

- megszorító jellegű (restriktív) pénzügyi politika (hitelek és támogatások csökkenése, a hitelkamat igen magas volta, a hitelhez való jutás bizonytalansága, likviditási gondok, stb)
- az eladási lehetőségek beszűkülése nemcsak külföldön, hanem a hazai recesszió, stagnálás miatt belföldön is
- az infláció növekedése
- az életszínvonal és ezzel a vásárlóerő csökkenése

és néhány pozitívum a kibontakozás irányában:

- új társulási formák kialakításának lehetősége
- importliberalizálás
- a szabályozó rendszer módosításai stb.

A fentiekben jelzett változások sok "veszélyt" hordhatnak magukban, de ugyanakkor új "lehetőségeket" is jelenthetnek, amennyiben a vállalat felismeri ezeket és élni tud velük. A bizonytalanság, a "máról holnapra élés" sokak szerint nem teszi lehetővé és szükségessé a hosszabb távú vállalati elgondolások kimunkálását. Ugyanakkor más vállalatok éppen ilyen körülmények között kezdik meg stratégiájuk kialakítását, felismerve, hogy a nehéz helyzetből való kilábalás, a vállalati megújulás feltétele éppen az "előre menekülés", azaz a módszeres felkészülés a jövőre.

Az Ipari Műszergyár vezetése az utóbbi csoporthoz kapcsolódott, amikor az év elején elhatározta (a tavalyi kezdeti próbálkozások után) a vállalati stratégia kialakítását.

Ezek után röviden ismerkedjünk meg a stratégia, a stratégiai tervezés értelmezésével. A stratégia kifejezés görög eredetű szó, a hadtudományokból került át a gazdasági gyakorlatba. Eredeti jelentése szerint a hadműveletek során a hadászati célok elérésére alkalmazott eljárások összessége.

A stratégia gazdasági értelmezése: a gazdasági, politikai és szociális viszonyok szövevényében működő, s a piaci versenyhelyzetben fennmaradásra és fejlődésre törekvő vállalkozások, vállalatok helyzete nagyon hasonló a háborúban, illetve békésebben: egy "társasjátékban" szembenálló "ellenfelek" illetve "játékosok" helyzetéhez, akik ellentétes érdekek partnerekkel vetélkednek. Ehhez olyan cselekvési, viselkedési formákat alakítanak ki, amelyek lehetővé teszik - a versenytársakat megelőzve, legyőzve vagy éppen velük szövetségbe - a vállalat létét és fejlődését.

A körvonalazott környezeti, valamint az ismeretes belső problémák szükségessé teszik a vállalat jelenlegi és jövőbeni helyzetének újragondolását, s a hosszabb távra szóló vállalati célok megfogalmazását és ezek megvalósulására irányuló - cselekvési akciókra alapuló - vállalati stratégiát.

A vállalati stratégia tehát - mint vállalatvezetési eszköz - azt a célt szolgálja, hogy segítse a vállalat alkalmazkodását a környezeti változásokhoz, tegye lehetővé a

vállalat számára kínálkozó lehetőségek, illetve a létét fenyegető veszélyek gyors felismerését, majd ezek figyelembevételével - a vállalati célok elérése érdekében - a lehető legjobb cselekvések (akciók) kiválasztását és végrehajtását.

A fentiek értelmében tehát a stratégiai vezetés egy új szemléletű vállalatvezetés, amely a vállalatot rendszernek tekinti, s a környezetével együtt kezeli. A stratégiai vezetési folyamat kiterjed a stratégia kialakítására (stratégiai tervezés), a stratégia végrehajtásának irányítására, a végrehajtás ösztönzésére és eredményeinek ellenőrzésére. Nagyon fontos, hogy a stratégia nem lehet "köbe vésvé", hanem a környezet módosulása esetén szükség lehet újragondolására és megfelelő módosítására. A stratégiai tervezés tehát a stratégiai vezetés része, a stratégia kidolgozásának eszköze.

Felmerülhet a kérdés, hogy szükség van-e a stratégiai szemléletre, vagy ez csak egy új vezetési divatirányzat. Ehhez célszerű egy rövid történeti áttekintést is tenni, tekintve, hogy a stratégiai gondolkodás kialakulása és alkalmazása a vállalati gyakorlatban még külföldön is meglehetősen újkeletű, nálunk pedig - néhány kivételtől eltekintve - csak kezdeti lépéseit teszi. A stratégiai tervezés az 1950-es évek elején az Egyesült Államokban jelent meg először. A háborús helyreállítás konjunktúráját követően az egyes vállalatok egyre élesebb versenyhelyzetbe kerültek a belső és külföldi piacon egymással, és egyre gyorsabban változó (turbulens) környezeti kihívásokra kellett választ adniuk. Mára a stratégiai tervezés a tőkés nagyvállalatok körében erősen elterjedt, a vállalati siker fontos tényezőjévé vált.

Hazai viszonyaink között a gazdasági tervezés korán megkezdődött. A hagyományos tervezés a direkt gazdasági irányítás keretében "lebontó" jellegű volt, gyakorlatilag a népgazdasági szinten meghatározott feladatok végrehajtására irányult. 1968-tól az új, közvetett jellegű gazdasági irányításra való áttérés után a tervezési körülmények is változtak, de a népgazdasági tervekkel való szoros kapcsolatuk (egyvetetés, "tervalku") továbbra is meghatározó volt, és csak másodsorban szolgált a vállalati belső célok megvalósítására. Az 1980-as évektől a piaci orientáció erősítése, a gazdasági bizonytalanság előzőekben említett problémái vezettek oda, hogy most már a vállalat belső céljait szolgáló stratégiai gondolkodás kerül előtérbe.

Tehát összefoglalóan megállapíthatjuk, hogy nem divatirányzatról van szó, hanem a vállalati létfeltételek gyökeres változásáról és az ezek kezeléséhez szükséges új megközelítés a "stratégiai gondolkodás, vezetés" meghonosodásáról.

A stratégiai tervezés célja, közelítésmódja, a stratégiai terv tartalmi felépítése és kidolgozásának módja a fentieknek megfelelően alapvetően eltér a hagyományos tervezéstől.

E bevezetés után a következő részben bemutatásra kerül a stratégiai tervezés folyamata és ennek vállalati megvalósítása.

(Folytatjuk)

Cseri József
stratégiai team vezetője

MUNKAVERSENYRŐL A VÉGÍTÉLET ELŐTT ...

A szocialista brigádmozgalom célja elindításakor a vállalat hatékony termelésének elősegítése, a dolgozók erre irányuló cselekvő készségének szervezése, a politikai tudat formálása, közösségi magatartása és a műveltségi szint állandó növelése.

Szervezése és irányítása a gazdasági vezetés, a szakszervezeti és KISZ szervek együttes feladata volt.

A munkaverseny az egyének kezdeményezésére épült.

Tény, hogy az elmúlt években a munkaversenyt a gazdasági élet lényegesen módosult viszonyai között kellett folytatni, ezek közül a legjellemzőbbek:

1. Megnőtt a dolgozók szabad ideje (minden szombat szabad)
2. 1983-ban országos szinten beindult a VGM tevékenység
3. A gazdaság legfontosabb feladata az egyensúly megteremtése, az életszínvonal megtartása volt. Az életszínvonal megőrzésének kényszerítő ereje egyre élesebben vetődött fel dolgozóink körében.

Természetesen belső tényezők is negatívan hatottak:

- A brigádokkal való folyamatos foglalkozás igénye ellenére csökkent a mozgalom felügyelete.
- A gazdasági vezetők - kevés kivétellel formális kapcsolatot tartottak a brigádokkal.
- Nem konkretizálódtak és kapcsolódtak kellőképpen a brigádvállalások a gazdasági területek megoldandó feladataihoz.

- A Munkaverseny Szabályzat többször is átdolgozásra, korszerűsítésre került, azonban a brigádmozgalom objektív és szubjektív hiányosságai, hibái miatt nem válhatott a mozgalom biztos keretévé.

Az egyértelmű problémák és hibák feloldására 1986-ban meghatározásra kerültek a szocialista munkaversenymozgalom továbbfejlesztésének feladatai:

- a.) Mérhető eredményt biztosító helyi vállalások megtétele
- b.) A gazdasági vállalások teljesítése mellett a szorosabb emberi kapcsolatok kialakítása.
- c.) A mozgalom eredményeinek megbízható alapokra helyezése, a követelmények növelése egységes értelmezés alapján.
Növelni a munkaverseny nyilvánosságát.
- d.) A gazdasági vezetés és a helyi társadalmi szervezetek fordítsanak nagyobb figyelmet a mozgalom előmozdítására, irányítására.

Megállapítható, hogy az erőfeszítések ellenére nem sikerült előre lépni, és a mozgalom vállalatunknál (országosan is) mélypontjához érkezett.

A felismeréshez hosszú évek kellettek, a hírek szerint a Minisztertanács rövidesen hivatalosan is hatályon kívül helyezi a szocialista munkaversenyről szóló rendeletet.

A dolgozóknak már nem szívügyük a vetélkedés. Az ok: régóta irreális a versenykiírás, ráadásul a dolgozó így is annyi pluszmunkát vállal, hogy versenyzésre már nem futja az erejéből. A díjazás pedig jóindulattal sem nevezhető ösztönzésnek.

A dolgozókat nem versenyeztetni kell, hanem dolgoztatni és a jó munkáért megfizetni!

A versenynek a politikai manipulációk ellenére voltak pozitívumai, bár normális piaci viszonyok között nem lehet a termelést versenyekkel működtetni.

Az ilyenfajta versenyzés helyett a vállalkozást kell ösztönözni.

A Termelési Munkabizottság - amely a Vállalati Munkaverseny Szabályzat szellemében vizsgálta a magasabb fokozatra javasolt brigádok 1988. évi munkáját - megállapította, hogy a felajánlást tevő 68 brigád 832 főjéből csak 43 brigád 505 fője adta le értékelésre a brigádnaplót.

Az 1988. évi versenymozgalom főbb mutatói:

Kommunista műszak:	2337 m.óra
Vállalat területén végzett munka:	10569 m.óra
Lakóhelyen végzett munka:	2345 m.óra
Véradás:	1412 m.óra
Egyéb:	489 m.óra

Összesen: 17152 m.óra

Megtakarítás: 2136,9 eFt
Mozgalomban részt vett: 43 brigád (505 fő)

1 főre eső társadalmi munkaóra: 33,8 n.óra

Az értékelés után a Vállalati Brigádvezetői Tanácskozás 1989. április 24-i ülésén egyhangú szavazás alapján döntött a magasabb fokozatok odaítélésében.

Vállalati Kiváló Brigádja fokozatot ért el:

Gutenberg szocialista brigád
Jobb minőségért szoc. brigád
Dolgozz Hibátlanul szoc. brigád
Kandó Kálmán szocialista brigád
Várnai Zseni szocialista brigád

Arany fokozatot ért el:

Hermész szocialista brigád
Braun Éva szocialista brigád
Kossuth Lajos szocialista brigád
Automata szocialista brigád
Jedlik Ányos szocialista brigád
Zalka Máté szocialista brigád
Béke szocialista brigád
Hámán Kató szocialista brigád
Makarenko szocialista brigád
Tóth Árpád szocialista brigád
Bólyai János szocialista brigád
Várnai Zseni szocialista brigád
Expo szocialista brigád
Dobó István szocialista brigád
Kandó Kálmán szocialista brigád

Vállalatunknál az 1988. év lezárásával megszűnt a versenymozgalom.

Kaputa János
rovatvezető

VELEJ PROLETÁRIAI EGYESÜLETÉK

IMI MOTOR

1989.

MÁJUS

A vállalat
Szakszervezeti Bizottságának
terjesztésében megjelenő
üzemi lap

Ára: 2 Ft

II. évfolyam 4. szám

Főszerkesztő: Zsidai László
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
Kiadásért felel: Dr. Kolozs László
Engedélyszám: III/ÜVH/223/P/1988.
Cím:

Ipari Műszergyár 2170 Aszód, Pf. 2.
Készült az Ipari Műszergyár
Sokszorosítójában, 2000 példányban
Felelős vezető: Németh Lajos
IMI ROTA 1460.

A KÖLTSÉGGAZDÁLKODÁSRÓL

A vállalati működés alapvető célja: olyan termékek előállítás, melyek a piacon eladhatók, mégpedig olyan áron, melyben az előállítás költségei mellett a vállalati működtetés költségei is megtérülnek, s ezen felül a továbbfejlődéshez szükséges nyereség is realizálódik.

Mindezek alapján világosan látszik, hogy az árak és költségek, valamint ezek viszonyának alakulása alapvetően befolyásolja a vállalati gazdálkodás eredményességét, ezért ennek figyelése és folyamatos ellenőrzése a hatékony gazdálkodás elengedhetetlen feltétele.

Mindezekelött le kell szögezni, hogy a költség-gazdálkodás nem egyetlen igazgatás vagy szervezet, hanem valamennyi gazdálkodó egység közös feladata, hiszen az egyes területek önálló tevékenysége révén jelentős hatást gyakorolnak a költségek alakulására.

Az elmúlt években elsősorban a külgazdasági helyzet romlása, valamint a népgazdaság általános problémái miatt jelentős mértékben hátrították át az ár- és szabályozóváltozásokon keresztül ezen terhek nagy részét a vállalatokra. Ennek kihatásaként jelentős mértékben megnövekedtek a termelés és irányítás költségei, ezért az alakulás elemzésére, a költségek tervezésére egy ennek megfelelő metodikát alakítottunk ki.

Vállalati szinten valamennyi közvetett és közvetlen költség-gazdálkodó szervezethez, úgynevezett költség-gazdára került felosztásra, figyelembe véve, hogy mely terület tudja legjelentősebben befolyásolni ezek alakulását, a megrendelések feladásától a felhasználáson át a készlet-gazdálkodásig.

A termelés közvetlen költségeivel, valamint az üzemi és gyáregységi általános költségekkel a termelő gyáregységek gazdálkodnak:

- Szerelő Gyáregység
- Alkatrészgyártó Gyáregység
- Berceli Gyáregység
- Fehérgyarmati Gyáregység,

míg a központi irányítás költségeivel (közvetett költséggel) az igazgatóságok:

- Vezérigazgatóság
- Műszaki Igazgatóság
- Gazdasági Igazgatóság

rendelkeznek.

A vállalati éves tervek valamennyi költség-gazdára részére meghatározzák a tervezés időpontjában ismert - tényleges, illetve prognosztizálható kihatások ismeretében - ezek költségkereteit, s ezen szervezetek kötelesek a megadott kereten belül a vállalati és egyéb szabályozás, rendelet figyelembevételével gazdálkodni.

E rövid bevezető után, mely a gazdálkodás folyamatának megismeréséhez szükséges, térjünk át 1989. év feladataira, problémáira, valamint a megoldás lehetőségeire.

Az 1989. év problémáinak megismeréséhez feltétlenül szükséges tudni: 1988. január 1-én olyan nagymértékű szabályozóváltozás történt, mely alapjaiban változtatta meg a gazdálkodás teljes szerkezetét. Legnagyobb és máig is érezhető kihatása, hogy az alapanyagok árának változatlanul hagyása mellett jelentősen csökkentette a termelői árakat és növelte pl. bérbruttósítást, közteher-emelés, adók emelésével, támogatások megvonásával a vállalat költségterheit.

1989. évben e kihatások figyelembevételével állítottuk össze terveinket, amelyek alapján a költség-gazdálkodásra vonatkozó legfontosabb célkitűzéseink az alábbiak:

- 1989. I. negyedévben már konkretizált áremeléssel együtt a 2,2 milliárd Ft-os bruttó termelési értékhez 100,7 %-os költségszint elérése.
- A 2,3 milliárd Ft-os nettó árbevétel és az 520 Mft-os átlagos készletállomány mellett a tevékenységek fedezete minimálisan 33,8 % legyen.
- A 32,3 Mft-os támogatás és 2,5 Mft-os elvonás és a termelés előírt költségszintje mellett 14,2 Mft-os vállalati nyereség elérése.

Az éves terv célkitűzéseinek megvalósítása, az értékesítési és termelési volumen elérése a tervezett költségszint alatt, valamint a finanszírozható készletszinten, melyet 520 Mft-ra terveztünk, a vállalat életben maradásának feltétele.

Az időközbeni változások felhívták a figyelmet arra is, hogy a gazdaság romlásával együtt egyes költségeink a tervezettnél magasabb mértékben változhatnak, s ezért a kibontakozás feltételeinek meghatározásánál már tovább kell lépünk a tervben megfogalmazott célkitűzéseken.

A jelenleg ismert alapanyag-árváltozás hatása pl. 1989. évre az import és az árrés figyelembevétel nélkül is mintegy 143 Mft-ot tesz ki, melyet a bér munkadíj és az import árak emelkedése még további 25-30 Mft-tal növel. A termelés költségei közül 1.434 Mft a termelés közvetlen költsége és 772 Mft a közvetett költség.

A 772 Mft közvetett költségből 357 Mft az üzemi és gyáregységi általános költség és 356 Mft a központi irányítás általános költsége.

KITÜNTETETTJEINK

1989. MÁJUS ELSEJE ALKALMÁBÓL
AZ ALÁBBI DOLGOZÓK RÉSZESÜLTEK KITÜNTETÉSBEN

KIVÁLÓ MUNKÁÉRT MINISZTERI KITÜNTETÉS:

Bartók Jánosné	Gyártóeszközellátó Gy.e.
Szolnoki Ferenc	Szerelő Gyáregység
Raffai József	Forgácsoló üzem
Marosi Lajos	Üzemfenntartási Gy.e.
Varga István	Fehérgyarmati Gyáregység
Pászti Miklós	Termelési Főmérnökség
Szilágyi László	Anyagellátási Főosztály

KIVÁLÓ DOLGOZÓ KITÜNTETÉS:

Zsíros István	Gyártásfejlesztési Főo.
Gohér János	Üzembiztonsági Főosztály
Mándics Mándorné	Jogi és belsőell. Főo.
Fürész Pálné	Béresztály
Fodor Lászlóné	Gazdasági Igazgatóság
Blaubacher Pál	Lemeztest üzem
Bencsik Anna	Lemeztest üzem
Mayer Pálné	Forgácsoló üzem
Tomis Jánosné	Forgácsoló üzem
Dravecz János	Üntöde üzem
Csitári Mihályné	Főkönyvelőség
Danielisz Pál	Gyártóeszközell. Gy.e.
Holicza Sándor	Gyártóeszközell. Gy.e.
Csiszár Szilveszterné	Munkaügyi Főosztály
Bárdi Kálmánné	Minőségellenőrzési Főo.
Simó Pálné	Minőségellenőrzési Főo.
Tamás József	Szerelő Gyáregység
Juhász Zoltán	Szerelő Gyáregység
Gorác Gábor	Szerelő Gyáregység
Cziczka Pál	Szerelő Gyáregység
Szikora Mátýásné	Szerelő Gyáregység
Braun János	Szállítási Osztály
Gaál Imre	Fehérgyarmati Gyáregység
Kende Béláné	Fehérgyarmati Gyáregység
Kiss Béla	Fehérgyarmati Gyáregység
Bihari Gyuláné	Fehérgyarmati Gyáregység
Ecker Pálné	Termelési Főmérnökség
Czerovszki Mihály	Termelési Főmérnökség
Pribeli András	Kísérleti üzem
Matyóka Ignácné	Berceli Gyáregység
Paróczy Tibor	Berceli Gyáregység
Káplár Ferenc	Berceli Gyáregység
Obrtál Mihály	Berceli Gyáregység
Bázlik László	Berceli Gyáregység
Bakos János	Üzemfenntartási Gy.e.
Elek Imre	Üzemfenntartási Gy.e.

GRATULÁLUNK A KITÜNTETETTEKNEK!

A termelés közvetlen költségei közül az anyag- és bér-költség az, amely a legjelentősebb mértékben növekszik. Ezen belül az anyagköltség növekedését, az alapanyagárak hatásának érvényesülését kellő intézkedésekkel nem tudtuk ellensúlyozni. Ehhez hozzájárult még a beszerzési és egyéb gondokból, valamint saját belső szervezetlenségünk-ből és a technológiai fegyelem be nem tartásából adódó normától eltérő költségnövekedés is.

Az úgynevezett közvetlen költségek körében a fel nem osztott költségek növekedése évek óta a vállalat legjelentősebb problémái közé tartozott, hiszen volumene már 1988. évben is elérte a termelési érték 35 %-át, és egyes költségtényezők változása miatt 1989. évben még további növekedés várható.

A költségnövekedések egy része - pl. szállítási költségek emelése, energiaárak változása, bérbruttósítás kihatása, közterhek növekedése - elsősorban a szabályozóváltozások miatt következtek be, de sok egyéb költségnövekedés a helytelen gazdálkodás, valamint a lehetőségek ki nem használására vezethető vissza. Ilyen pl. az ütemtelen kiszállítás, a nem kellően történő anyagbeszerzés, valamint a készletgazdálkodás kapcsolata.

A helytelen gazdálkodás és a kamatlábak emelkedése miatt évek óta növekszik a bankköltség, amely 1988. évben 1986-hoz viszonyítva 171 %-kal növekedett. (81,8 millió Ft) 1989-re további növekedés várható. Mindezek alapján a ki-bontakozáshoz, illetve az 1989. évi célkitűzések megközelítéséhez az alábbi intézkedések megtétele szükséges:

a.) A fel nem osztott költségek csökkentése:

- Szigorú, reális lehetőségeket figyelembe vevő költség-gazdálkodás.
- Gazdaságtalanul termelő, felesleges általános költségeket (energia, állóeszköz-fenntartás stb.) okozó üzemszerek leállítása.
- A rendelkezésre álló munkaerő hatékonyságának növelése, a létszámkeretek felülvizsgálata.
- Valamennyi támogatás érdemi felülvizsgálata, miután a vállalat lehetősége csak a legfontosabb szociálpolitikai kiadások finanszírozásáig terjed.
- A szállítási utak felülvizsgálata, beleértve a belső szállítási lehetőségeit is. Megvizsgálandó a külső cégekkel történő és a belső szállítás gazdaságossága.

- Egyes technológiai folyamatok, elsősorban az öntés jelenlegi széttagoltságának megváltoztatása, a kapacitások kihasználása, az energiaköltségek és segédanyag-felhasználás csökkentése érdekében.

b.) A közvetlen költségek csökkentése:

- A termelési folyamatok és a kooperáció gazdaságosságának vizsgálata; minden termék vagy alkatrész ott kerüljön előállításra, ahol a feltételek a legoptimálisabbak. A gyártás költségeinek folyamatos ellenőrzése az utókalkuláció jelzése alapján - a veszteségek csökkentésére sürgős intézkedések meghozatala.
- Konstruktív és technológiai intézkedések meghozatala a magas anyaghányad csökkentésére.
- Célgépesítéssel és pótlólagos automatizálással előrendő a munkaidő-ráfordítás csökkentése és a nehéz fizikai munka lehetőség szerinti kiváltása.
- Az értékesítési terv és a termelési program összehangolása az anyagellátás, gyártóeszköz-ellátás és a kooperációs lehetőségek figyelembevételével. A munkaidő kihasználásának biztosítása a vállalat teljesítményének és a dolgozók keresetének növelése céljából.
- A veszteségeink, ezen belül a selejtkár csökkentése, a keletkezett hulladék és selejt megfelelő kezelése révén a legkedvezőbb értékesítés megteremtésével.
- A munkafegyelem minden területen történő megszilárdítása, a munkaidőalap jobb kihasználása, a munkaidőkezdés és -befejezés számítógépes nyilvántartása (a RUMRABLÓ rendszer bevezetése).
- Termékeink költségeinek műszaki intézkedésekkel történő csökkentése, a begyűrűző áremelések áthárítása a vevőre, és ahol szükséges, elemzések alapján a termék gyártásának megszüntetése.

Ezen intézkedések megtétele már elkezdődött, egy részük már megvalósult, illetve folyamatban van. Valóra váltásuk és a külső környezet változása miatti további intézkedések meghozatala a vállalatvezetés és valamennyi gazdálkodó szervezet közös feladata, az 1989. évi célkitűzések megvalósításának alapvető feltétele.

Both Ottó
főosztályvezető

AZ ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR KÉRÉSÉRE AZ ALÁBBI FELHÍVÁST TESSZÜK KÖZZÉ:

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Országos Takarékpénztár pályázatot hirdet a magyarországi takarékpénztárak megalakulásának 150., az Országos Takarékpénztár létrejöttének 40. évfordulója tiszteletére.

Pályázni lehet a magyarországi takarékpénztárak történetének megírásával, különösen az utolsó ötven esztendő, így az Országos Takarékpénztár történetének a megírásával.

PÁLYÁZATI FELTÉTELEK:

A jelíges pályázaton pénzügyi szakemberek és közgazdászok vehetnek részt. A pályázó adatai (név, munkahely, lakcím, telefon) zárt borítékban csatolandók.

A pályamű terjedelme 10-30 A/4 nagyságú gépelt oldal lehet. Pályázatként önálló, még nem publikált tanulmány nyújtható be.

A pályamunkákat 1989. július 31. napjáig az OTP Propagandaosztályhoz (1876 Budapest, V., Münnich F. u. 16.) kell benyújtani.

A pályaműveket bizottság bírálja el.

A PÁLYÁZAT DÍJAI:

I. díj	40.000 Ft
II. díj	25.000 Ft
III. díj	15.000 Ft

A pályázati díjak fedezetére 150.000 Ft áll rendelkezésre, így több díj, de megosztott díj is kiadható. Ugyanakkor joga van a Bíráló Bizottságnak arra, hogy I. díjat ne adjon ki.

AZ OTP Propagandaosztálya az első három pályaművet megjelenteti könyv alakban.

Értékelésre és a pályázati díjak átadására 1989. október hónapjában, a Takarékosági Világnap rendezvényeinek keretében kerül sor.

ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR

A KÉSZLETGAZDÁLKODÁSRÓL

A társadalmi-gazdasági kibontakozási kormányprogram mindinkább szigorodó elvárásai, a piaci viszonyok jelentős változásai a vállalati szemlélet változását, a tevékenységek ésszerű és fokozott takarékosagra orientálását, a belső tartalékok céltudatos feltárását követelik.

Az adó- és árreform feltételrendszere, a megváltozott szabályozók szükségességéről arra intenek, hogy - egyebek között - az anyagi-műszaki ellátás és készletgazdálkodás sajátos területén is elmélyült elemző munkát végezzünk. A készletgazdálkodás a gazdálkodás rendszerén belül kiemelt jelentőségű. A világ legfejlettebb országaiban éppen úgy, mint hazánkban is, a folyamatos újratermeléshez egy bizonyos készlet tartása szükséges. A fejlett nyugati országokban, ahol kínálati piac van és a szerződéses fegyelem élő valóság, a folyamatos termeléshez kisebb készlet tartása is elegendő, ennek ellenére tudományos módszerekkel vizsgálják a készletcsökkentés lehetőségeit.

Magyarország a készletgazdálkodás területén jelentősen elmaradt a fejlett országoktól, az általában ismert állandósult anyaghiányok mellett óriási készletek halmozódtak fel, annak ellenére, hogy 1968 óta jelentős erőfeszítések történtek a készletek csökkentésére, az ma sem megoldott. Ennek fő okai egyrészt a hiánygazdálkodásra másrészt a szerződéses fegyelem hiányosságaira vezethető vissza, úgy is mondhatjuk, ma még csak részben érvényesülnek.

Az Ipari Műszergyár készletgazdálkodásában is fellelhetők azok a negatívumok, amelyek az országos helyzetre is jellemzők, és ez nem véletlen, nem tudjuk magunkat függetleníteni, a kínálati piac hiányában a zömében monopol helyzetben lévő szállítóinknak ki vagyunk szolgáltatva.

Kiszolgáltatottságunk szemléltetésére néhány példa:

- A szállító vállalatok előírják a megrendelések feladási határidejét, ami általában 60-270 nap a tárgyegyedév előtt, ennek ellenére még így is előfordul, hogy a feladott megrendelést későbbi határidőre vagy csökkentve igazolják vissza.
- A tárgyegyedévre szerződött anyagot néhány kivételtől eltekintve ütemtelenül szállítják,
- esetenként a szállítási határidőt sem tartják be.
- Havi ütemes szállításra a szállítók általában nem vállalkoznak.
- A módosításokból adódó pótmegrendelések egy részét visszautasítják, illetve bizonytalan szállítási határidőre előjegyzésbe veszik.
- Az árakat diktálják, sokszor drasztikusan magas, irreális áremeléseket hajtanak végre.

Mindezeket a bizonytalanságokat figyelembe véve arra kényszerülünk, hogy a változó rendelésállomány teljesíthetősége érdekében, a folyamatos termelés biztosításához nagyobb készletet tartunk.

Természetesen a vállalati készletgazdálkodás hiányosságait - bármennyire jelentős is - nem lehet csak a külső objektív körülményekkel magyarázni, számos belső probléma is hátráltatja a hatékonyabb készletgazdálkodást, és erről fontos beszélni, mert amíg a külső körülményeket nem, vagy csak alig tudjuk változtatni, addig a belső tartalékok feltárásával a készletgazdálkodást lehet és kell is javítani.

A készletgazdálkodást kedvezőtlenül befolyásoló főbb belső tényezők:

- Az anyagmegrendelés feladási határidejére a stabil rendelésállomány, a termelési programok még nem állnak rendelkezésre.
- Nagyon sok az IMI-hez tárgyidőszakban beérkező megrendelés-módosítás, az emiatti operatív beavatkozás a termelési programokba.
- Az új termékek sikertelensége (MSX, Floppy, Plotter, vagyonvédelmi berendezések stb.) miatt készleten maradó anyagok, alkatrészek.
- A manuálisan történő feldolgozásból adódó késői információ.
- Hosszú a gyártás átfutási ideje.

A külső és belső tényezők együttes hatására a vállalat készletállománya nagyon magas, és sajnos, évek óta folyamatosan emelkedő tendenciát mutat. A vállalati készlet további emelkedését elkerülendő, a vállalat vezetése az elmúlt időszakban számos intézkedést tett:

- A készletcsökkentésre évenként intézkedési terv készült.
- 1988-ban nyílt pályázatot írtunk ki a készletgazdálkodás javítására.

- A készletgazdálkodás anyagi ösztönzésénél kritérium az előírt készlet szint betartása.

Feltétlenül meg kell említeni a készletek emelkedésére jelentősen ható begyűrűződő drasztikus áremeléseket, valamint tőkés importnál a forint-leértékeléseket. Ez azt jelenti, hogy mennyiségben változatlan készlettartás mellett is a készletek folyamatosan emelkednek.

A vállalat likviditásának megőrzése érdekében a készlet-finanszírozásra fordított hitelek kamatterheinek költségcsökkentése céljából a vállalat vezetése 1989. évben a készletek jelentős csökkentését határozta el:

- Minden készletgazdálkodó szervezetnek ez évre vonatkozó konkrét intézkedési tervet kell készíteni, a felelősökkel meghatározott vállalati intézkedési tervnek biztosítania kell, hogy a készlet az év végéig folyamatosan jelentősen csökkenjen.
- Fel kell tárni a vállalati totál elfekvő készletet, és gondoskodni kell annak felszámolásáról.
- Az elfekvő készlet értékesítésére vállalati szintű ösztönzési javaslat készül; a cél az, hogy dolgozóinkat érdekeltté tegyük ennek a kategóriának a felszámolására.

Az elfekvő készlet értékesítésére vonatkozó ösztönzési javaslatok, valamint a készletgazdálkodó szervezetek tervezett és tényleges készletének adatait, az elfekvő készletek volumenét a leltári felmérés befejezése után a MOTOR újság következő számában közlőztesszük.

A készlet a vállalati vagyon része. Minden készletgazdálkodó szervezetnek kiemelkedő feladata kell, hogy legyen a készletekkel való felelős gazdálkodás, a készletek alacsony szinten tartása, a forgási sebesség növelése, az elfekvő készletképződés megakadályozása. Mindehhez a felelősség fokozása mellett - jelentős szemléletváltozásra is szükség van.

Szilágyi László
főosztályvezető

TÁJÉKOZTATÓ

A vállalatvezetés döntése értelmében 1989. június 1-től a saját előállítású késztermékeinket a vállalatnál munkaviszonyban lévő dolgozók külön kérelem és engedélyeztetési eljárás nélkül, termelői ár + ÁFA értéken megvásárolhatják.

Dolgozóink ilyen igényeikkel - a típus és darabszám megjelölésével - keressék fel a Belföldi Kereskedelmi Osztályt. A pénztári befizetés után szállítólevéllel a Készáru-raktárban vehetik át az árut.

Kiszállításakor a megvásárolt árut és a szállítólevelet a Portaszolgálatnál be kell mutatni, és a kapujegyet le kell adni.

Kérjük, hogy a számlát, a szállítólevelet és a Készáru-raktárban lepecsételt garanciajegyet esetleges garanciális javítás miatt őrizzék meg.

Érdeklődni lehet: 356 és 365 telefonon.

MSZMP hírek

Pártbizottságunk 1989. május 19-én ülésezett, és a következő napirendi pontokat tárgyalta:

1. Az MSZMP Gödöllő Városi Pártbizottság programjavaslatának vitája
2. Tájékoztató a vállalati Szervezeti Működési Szabályzat módosításáról
3. Az 1989. évi tagdíjbesorolások tapasztalatai

Az 1989. április 22-én tartott Városi Pártértekezlet megbízta a Városi Pártbizottságot egy újabb program kidolgozásával. A programjavaslat elkészült, és egészen alapszervezeti szintig pártvitákra bocsátotta a Városi Pártbizottság.

Az alapgondolat az, hogy a többpártrendszer viszonyai között kialakuló versenyhelyezetben csak egy megújuló MSZMP lehet életképes.

Ezek közül néhányat meg kell említeni:

- Ideológiai alapon szerveződő pártból politikai párttá kell válni.
- A párt mielőbb szabaduljon meg a pártreformokat visszahúzó, akadályozó nézetektől és képviselőitől.
- A K.B. készítsen új Szervezeti Szabályzatot, ebben törölje a demokratikus centralizmust, mint a párt működésének, felépítésének legfőbb elvét.

A program több olyan reformjavaslatot tartalmaz, amelyek élénk vitát váltottak ki párttagságunk körében.

- Szakítani kell a mindennel foglalkozó, mindenért felelős párt korábbi hagyományával.
- Békés, erőszakmentes eszközökkel, alkotmányos keretek között - a nemzeti érdekeket szem előtt tartva - kell az új szocialista formációt kialakítani.
- Társadalmi konszenzusra van szükség a párt és a hívő emberek között. Lehetővé kell tenni a párton belül a szabad vallásgyakorlást.
- A lakóterületi pártszervezetek erősítsék soraikat a munkahelyi pártszervezetektől önként átjelentkező párttagokkal.
- A politikai munka fő színtere a lakóterület legyen.
- A Városi Pártbizottság nem kívánja felvállalni a lakóhelyi, munkahelyi pártszervek irányítását, de a megfelelő segítséget megadja, tevékenységüket koordinálja, megfelelő politikai információkat ad.

A Pártbizottság egyetért a párton belüli megújulási folyamattal. Szakítani kell az elmúlt negyven év hibás gyakorlatával, de a párt nem vállalhatja fel a múlt minden hibáját.

Az elmúlt évek hibáért, a válsáért nem egyforma a párttagság felelőssége. Ma sok párttag távozik a pártból, és ezen el kellene gondolkodni. Egyetértünk a K.B. 1989. február 10-11-i ülésének alábbi megállapításával:

"Nincs jogunk cserbenhagyni azokat a kommunistákat, akik az élet minden területén a választott eszme iránti elkötelezettséggel hajtották végre a korábbi időszakban rosszul kijelölt feladatokat."

A Pártbizottság összefoglalóan megállapította:

Nem akarunk diktatúrát, nem akarunk modernizált sztálinizmust, de azt joggal elvárjuk, hogy a munkások véleményére legalább úgy figyeljenek oda, mint az alternatív szervezetekre, és a párt reformszármányában politizáló értelmiségiekre.

A munkásság szeretne egyszer nyugat-európai életszínvonalon élni, de szocializmusban, ezért nem hajlandó minden eddigi munkáját, megteremtett értékét az ablakon kidobni. A párttagok pedig nem egy nyugati "polgári liberális - szociáldemokrata keverékpártot" akarnak. A marxizmust egyesek sokféleképpen értelmezik, és a sztálinizmus mellett a lenini tanításokat is sutba vágják, pedig ezek a párttagok jelentős részének tudatában élnek és nem törölhetők el.

A második napirendi ponton belül Dr. Szabó Gyula elvtárs a vállalati SZMSZ módosításáról adott tájékoztatást, ezen belül arról, hogy a VT 25 fős létszámmal fog tevékenykedni, amelynek megoszlása a következő:

12 fő a vállalatvezetés képviselőjében,
13 fő a dolgozók által választott delegáltak.

A VT elnöke és helyettese csak a választott 13 főből kerülhet ki.

A harmadik napirendi pontban Sima Gábor az 1989. évi tagdíjbesorolás tapasztalatairól tájékoztatta a testületet. Az új tagdíjbesorolás következtében 1,1 milliárd Ft-tal csökkent - országos szinten - a tagdíjakból befolyó összeg.

Az új besorolásokra miért volt szükség?

- az életszínvonal csökkenése miatt a párttagok kérésére
- az SZJA, a bruttóítás a bérből és fizetésből élők keresetének szerkezetét megváltoztatta.

Az eredeti, 1989. március 15-i besorolási határidőt nem tudtuk teljesíteni, mivel az SZJA visszaigazolások 1989. április 1-ével álltak rendelkezésünkre. Így csak április 15-ével készült el minden alapszervezetnél az új besorolás.

Néhány számadat:

- 31 főnél emelkedett a tagdíj (+ 545 Ft)
- 128 főnél csökkent a tagdíj (- 8917 Ft)
- 97 főnél nem változott.

Az emelkedés 3-90 Ft, a csökkenés 10-300 Ft közötti összeg volt.

Javaslatként hangzott el, a tagdíjak megállapítása a mindenkori fizetés 1 %-a legyen, amelyet központilag a bérosztály vonjon le. A javaslatot továbbítottuk a Városi Pártbizottság felé.

A jelenleg érvényben lévő szabályok értelmében a tagdíjak teljes összegét a központi alapra kell befizetnünk.

Sima Gábor
PB. politikai munkatárs

SZAKSZERVEZETI HÍREK

A Szakszervezeti Bizottság főbizalmiakkal és ÚSZB-titkárokkal kibővített ülést tartott május 3-án.

- Az ülésen Vasas János munkaügyi főosztályvezető adott tájékoztatást arról a vállalati elképzelésről, mely 1990-től a jelenlegi Törzsgárda Szabályzatunkat megváltoztatná és az ötvenkénti egyszeri jutalom helyett a vállalat törzsgárdatagjainak ha-

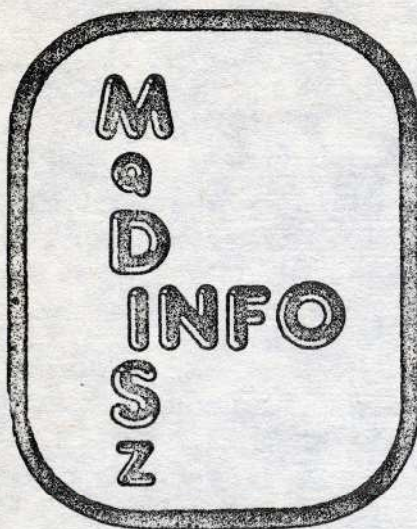
vonta "ÉVGYÓRÚ" biztosítást fizetne be. Kérdések és vélemények után az SZB az előterjesztéssel egyetértett, felkérte a munkaügyi főosztályvezetőt az új forma részleteinek kidolgozására.

- A továbbiakban a szakszervezeti mozgalom területi vezetői beszámoltak a helyi csoportgyűlésekről, taggyűlésekről és a választásokról.

- Az SZB munkabizottságot hozott létre a jelenleg érvényes Kollektív Szerződésben foglaltak 1988. évi elhatározásainak és megvalósításának értékelésére és az 1989. évre kötenődő Kollektív Szerződés módosításának elkészítésére, a vállalat különböző egységeiből beérkezett módosítási javaslatok alapján.

- A Vállalati Szakszervezeti Bizottság beszámolójára és újraválasztására június közepén kerül sor. Május 12-én a Jelölő Bizottság megkezdte munkáját, Hortobágyi István vezetésével.

Magyar Mihály
VSZB. titkár

A KISZ 1989. április 21-23. között tartotta XII. kongresszusát. A kongresszus kimondta a szervezet eddigi formában való megszűnését, és átalakult a Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetség alakuló országos gyűlésévé, létrehozta a KISZ bánságán, annak jogutódjaként, a létrejött szervezetek összefogásaként a Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetséget (DEMISZ).

A DEMISZ-t 43 szervezet alapította, közöttük egy tagszervezet a MaDISZ melyhez 1989. március hó

16-án csatlakozott az IMI KISZ-szervezete.

A fentiek értelmében április 23-ától megszűnt a műszer-gyár KISZ-szervezete, s jogutódjaként MaDISZ szervezete működik a vállalatnál.

Az alábbiakban közzé tesszük a MaDISZ közgyűlésen elfogadott politikai programot.

Szekeres Mária
MB. titkár

Ma a magyar társadalom szerkezete és működése átalakul. Programunkkal ebben a folyamatban kívánunk részt venni.

A MaDISZ a KISZ utódjaként alakuló, szövetségi elven felépülő országos ifjúsági mozgalom egyik tagszervezete. Megalapítására a KISZ 1988. évi Országos Értekezlete adott jogot.

A MaDISZ-t üzemekben, vállalatoknál dolgozó fiatalok alapították, de a szervezet más területek dolgozóit is meg kívánja nyerni politikájával.

Szövetségünk politikai állásfoglalásaival és javaslataival döntéseket, cselekvéseket kíván befolyásolni.

Az ország mai helyzetében alapelvnek tekintjük, hogy - olyan jogállamban éljünk és dolgozzunk, melyet parlamenti demokrácia kormányoz;

- az egyén szabadságának elsőbbsége mellett szerveződő közösségek, politikai csoportosulások versenye jellemezze a politizálást;
- a döntésekbe való beleszólás állampolgári jogon kell, hogy működjen;
- a magyar ifjúságnak részt kell vennie a néphatalom gyakorlásában. Szükséges a felelős beleszólás joga a ránk vonatkozó kérdésekben;
- megteremtődjenek a társadalmi esélyegyenlőség feltételei, mert enélkül az állampolgári szabadság csak kevesek kiváltsága lenne;
- olyan MSZMP-vel kívánunk szövetségre lépni, amely valós politikai pártként működik, melyben azon politikai törekvések jutnak érvényre, amelyek bírják a társadalom többségének egyetértését, bizalmát, és ezeket a törekvéseket vezetőik személye is hitelesíti.

A gazdaság közvetlen politikai módon történő irányítását ki kell zárni a társadalomból.

A gazdasági életben szükséges a piac szabályozó szerepének alkalmazása, mely a teljesítményeket valós társadalmi hasznosságuk szerint méri és egyben feltétele a világ gazdaságilag legfejlettebb központjaival való együttműködésünknek. Fontos feltételnek tartjuk a tulajdon különböző formáinak egyenlő esélyű versenyt.

Meg kell teremteni az állami és más közösségi vagyon működtetésében is a tulajdonosi érdekeltséget.

Egy sürgősen létrehozandó költségvetési reformnak oszkarmentie kell a központi elvonásokat, a költségvetés újraelosztó szerepét, és erősítenie kell a kölcsönös érdekeltséget a tanácsok és a gazdálkodó szervezetek között.

Ma a teljes foglalkoztatottság elvét felváltotta a hatékony foglalkoztatottságé, ezt elfogadjuk, de hosszú távon nem tartjuk elfogadhatónak a munkanélküliséget. Tudatosítani kell a társadalomban, hogy a most utóóra kerülők nem okozói, hanem áldozatai egy korábbi hibás gazdaságpolitikának. Számukra is megoldást jelent az oktatás és a gazdaság igényeinek, kölcsönös érdekeltségének mielőbbi összehangolása. Olyan szakképzési rendszer kialakítására van szükség, amely ésszerűen tagolt, a pályakezdést, az alkalmazkodást megkönnyíti, átváltható, korszerű ismereteket nyújt.

A gazdasági szerkezetváltás megvalósításakor a vállalatnál önhibájukon kívül feleslegessé vált dolgozók számára legyen biztosított az átképzés lehetősége. Jövőre létre egy anyagilag is erős, hatékony átképzési rendszer!

Halaszthatatlannak tartjuk egy kizárólag teljesítményt elismerő bérreform bevezetését. Egyetértünk a szakszervezettel abban, hogy a kereslet-korlátozás helyett a kínálat ösztönzésére kell helyezni a hangsúlyt.

Szövetségünk álláspontja az, hogy a munkavállaló érdekek képviselőiben, védelmében a szakszervezeteknek kell élenjárni. A fiatal korosztályok megfelelő érdekvédelmének biztosítása céljából egyrészt a szakszervezeti választásokon agilis fiatalokat jelölünk a vezetői posztokra, másrészt politikai tevékenységünkkel közvetetten is támogatjuk a szakszervezetek munkáját.

Kezdeményezzük a személyi jövedelemadó rendszerének, tapasztalatainak társadalmi vitára kerülését. Minden munkavállaló választhasson a személyi, illetve családi jövedelemadózás lehetősége közül.

Fel kell gyorsítani egy áttekinthető, a nyilvánosság bevonásával kialakított és működtetett egységes szociálpolitikai rendszer megvalósulását. Ennek elsődleges célja a létbiztonság megőrzése, azok számára is, akik önhibájukon kívül kerülnek szociálisan hátrányos helyzetbe. Új alapokra kell helyezni a társadalombiztosítási rendszert. Ez megteremti a feltételeket, hogy a társadalom egyre nagyobb mértékben járuljon hozzá a gyermeknevelés költségeihez, az időskorúak ellátásához és a betegségek ellátásához. Ezeket a juttatásokat állampolgári jogon lehessen kapni.

Mindenki számára meg kell teremteni az esélyt, hogy egészségére vigyázhasson. az egészségét helyreállíthassa. Ehhez szükséges a pihenőidő biztosítása (3x8), a sportolási lehetőség olcsóbb hozzáférhetősége, bővebb táplálkozási, életstílus ismeretek, a lelki egészség megőrzését segítő intézményrendszer megerősítése.

A kormány új lakáspolitikai koncepciójának további halogatása beláthatatlan következményekkel járhat. Szövetségünk elsődleges feladata a KISZ-lakáskoncepció képviselése.

Politikai programunk megvalósítására egy demokratikusan működő szervezetet hozunk létre.

Ma még Magyarországon az egyének életformája és az emberi közösségek nagy része a munkahelyi kollektívákhoz kötődik. Ezért a MaDISZ szerveződési alapja a munkahely.

A munkahelyeken elsősorban munkavállaló érdekeinket képviseljük, a szakszervezetekkel együttműködve. A néphatalom gyakorlásában való részvétel érdekében a lakóterületeken szervezeten politizálunk.

- Szervezetünk felépítésének lényege a vezetés tagságtól való függése. A Szövetség működésének feltételeit fokozatosan mi magunk kívánjuk megteremteni.
- A Szerződéses Közösségi Munkavállalás továbbfejlesztésével növekedhet anyagi függetlenségünk. A vállalkozói munka fejlesztésében fontos szerepet szánunk a fiatalok érdekegyeztető tanácsának, a Dolgozó Kamarának.
- Tudomásul vesszük a munkahelyeken szerveződő más ifjúsági szervezetek létrejöttét, velük való viszonyunkat az elveinkben és mindennapi munkánkban mutatókozó azonososságok és eltérések alapján határozzuk meg.

A fentiek Szövetségünk alapításakor meghirdetett állásfoglalásai. Ezen elvi alapokból kiindulva napi tevékenységünkkel kívánjuk bizonyítani, hogy Szövetségünk hivatott képviselője a dolgozó fiataloknak.

Budapest, 1989. március 31.

Magyar Dolgozók Ifjúsági Szövetsége

PORTRÉ

MAROSI LAJOSRÓL, AKINEK ÉLETE ÖSSZEFORRT AZ IPARI MŰSZERGYÁRRAL

Csepelen tanulta ki a géplakatos szakmát, 1951-től Székesfehérváron dolgozott, itt hallott arról, hogy Ikladon gyárat telepítenek, és szakemberekre van szükség.

1953 márciusában - a kezdet kezdetén - szerződött az IMI-hez, így indult az alig 20 éves lakatos segéd pályája, szinte egy időben az Ipari Műszergyár alapításával.

"Akkor már nagy erővel folyt a gyár építése - mondja. A Szerzőmüzemben már dolgoztak, a Sajtóló üzem is felépült, a Kazánház működött, a Forgácsoló üzem emelete volt berendezve ebédlőnek. Nagy volt a nyüzsgés, lovaskocsikkal fuvaroztak a környékbeli, hordták el a kitermelt földet, és szállították ide az építőanyagokat az ikladi vasúttálmásról. Ez egészen addig folyt így, amíg a gyári iparvágány meg nem épült.

Ma már elképzelni is nehéz, hogy azokban a kezdeti időkben táskát nem volt szabad behozni a gyár területére, csak átlátszó szatyrot és egy őrbódé sorompóval látta el a portaszolgálatot."

Kíváncsiságom egyre nőtt a beszélgetés ideje alatt. Elmondta, hogy a gyár előtt, ahol most gépkocsiparkoló van, állt az ideiglenes munkásszálló. "Itt voltunk mi, vidékiek elhelyezve, négyágas, kényelmes szobákban" - mondja.

"1953 nyarán megindult a termelés. Én a Forgácsoló üzemben a TMK karbantartó lakatosok csoportvezetője lettem. Jól emlékszem még az akkori órabérekre, 3,80 - 4,60 - 5,00 Ft-ot kaptak a szakmunkások, és ettől kevesebbet a betanított munkások. Teljesítményben dolgoztunk, ahhoz, hogy

2000-2200 Ft-ot havonta megkeressek, 180-200 %-ot kellett teljesíteni" - mondja.

Meséli, hogy az ötvenes évek közepéig nagy propagandával működött a sztahanovista mozgalom, élt a jelszó: "Termelj ma többet, mint tegnap." Az üzemi híradókon rendszeresen közzétették a legjobban és a legrosszabbak teljesítményét.

Jól működtek a munka- és kulturális mozgalmak. Az építőknek minden hétvégére szerveztek táncestet vagy színházi előadást, amire a környékbeli ingyen mehettek - belépő nélkül.

Mint híres forgatag elevenedik meg előttem az aszódi vásárok képe, amikor mesél róla: "Ha csak tehetjük, elmentünk, természetesen gyalog, hiszen akkor még a kerékpár is kevesebb volt."

1954-56 végéig teljesített tényleges katonai szolgálatot; mire 1957 januárjában visszajött, felépült a gyár.

"A MEO vezetője Gelencsér Géza volt, aki még Fehérvárról ismertem, ő hívott át a MEO-hoz. Akkor a jelenlegi Kísérleti üzem

területén volt a Szikraforgácsoló üzem, ahol a szikraforgácsoló gépek gyártása folyt. Ebben az üzemben bízták rám a MEO-csoportvezetői feladatokat. Fél év elteltével áthelyeztek a TMK MEO csoportjához vezetőnek. 32 éve vagyok a MEO-ban, volt elég időm megismerni, megszeretni ezt a területet. Tapasztalhattam azt a nagy fejlődést, amin a TMK átment. A hatvanas években virágkorát élte a gyáregység, ekkor volt a legnagyobb létszáma és ekkor teljesített legtöbbet.

Több szép feladatot oldottak meg az itt dolgozók, abban az időszakban folyt az üzemekben a konveyorosítás, a sok üzemátrendezés, az új üzemrészek kialakítása például, a HÜK üzem, folyt a célgépek gyártása, rendszerek voltak a nagyjavítások, gépfelújítások" - mondja.

Maga elé néz komolyan, és a következőkkel folytatja: "Mások voltunk akkor. Úgy értem, az általános emberi értékek devalválódtak. Másként gondolkodom én is, mint régebben. Szerintem rosszul mértük föl a tehetségünket és a lehetőségeinket is.

Hiba volt az általános emberi erkölcs helyett abban bízni, hogy a szocialista erkölcs megváltoztatja az embereket. Az emberek közöttöbök lettek a visszásságokkal szemben, és bár a többség nem becstelen, de hallgatásunkkal beálltunk a sorba, szinte valamennyien.

Nem látom, mikorra nőnek ki ebből a társadalomból azok a emberek, akik gondolkodásmódjukban és cselekedeteikben példát adhatnak a jövő számára.

Bízom abban, hogy a megújuló ifjúsági szervezetek segítik ezt a folyamatot."

1966-ban érettségizett Vácott, a Lówy Sándor Gépipari Technikumban.

"Abban az időben többen foglalkoztak a dolgozók továbbképzésével minisztériumi és vállalati szinten is. A KGM és a GTE sok szakmai tanfolyamot szervezett. Ezek a tanfolyamok Budapesten, munkaidő után voltak, mégis sokan voltunk, akik vállaltuk."

Több, mint húsz éve lát el szak szervezeti munkavédelmi funkciókat. Szakszervezeti javaslatra közel húsz éve ülnökösködik a Pest Megyei Munkaügyi Bíróságon, tagja a Vállalati Munkaügyi Döntőbizottságnak is.

"Gazdasági és társadalmi munkámat egyaránt elismerték, úgy érzem, az eddig kapott kitüntetésem is ezt bizonyítja."

Tovább mesél: "1957-től 1961-ig Aszódon a vállalat munkásszállóján laktam. 1961-ben nősültem meg, és a mai napig hálás vagyok, mert az esküvő előtt megvolt a lakáskiutalásom a 9-es épületben, egy másfél szobás lakásra. Feleségem 1958-tól van az IMI-ben, volt a Mező Imre és a Műanyag üzem dolgozója, jelenleg az ÜFGY szerszámraktárában dolgozik.

1971-ben született meg kislányunk. 1972-ben Aszódon, az Újtelepen telkett vettünk, s 1975-re felépült a családi házunk. Én a Dunántúlról származom, és sokáig vágytam vissza, de ma már annyi szállal kötődöm ide, hogy nem változtatnék lakóhelyet."

A kétórás beszélgetésünk vége felé arról faggatom, hogyan tölti a szabadidejét. Annyi mindent felsorol, hogy közben úgy érzem, ehhez kevés talán még a napi huszonnégy óra is.

"A legtöbb szabadidőt a domonyvölgyi víztározón töltöm, szenvedélyes pecás vagyok. Szeretek barkácsolni, a tv és rádiószerelés kivételével mindent megcsinálok a ház körül. A kertészkedés a legfontosabb otthoni elfoglaltsá-

gom, - érdekel minden, ami ezzel kapcsolatos. Az évnél nincs olyan napja, hogy ne fogyasztna a család saját termelésű gyümölcsöt. Édesanyám a Dunántúlon él, 77 éves, havonta rendszeresen látogatom, és elvégzem a ház körüli teendőket. Több, mint húsz éve gyűjtöm a bélyegeket, szép gyűjteményem van" - sorolja.

Befejezésül a következőket mondja: "Az elmúlt években volt részem jóban, rosszban, de több

bennem a szép emlék a gyárról. Itt telt el a fiatalságom és az életem jó része. Bízom abban, hogy innen mehetek majd nyugdíjba!"

A MOTOR újság olvasói és a magam nevében is gratulálok a "Kiváló Munkáért" miniszteri kitüntetéséhez. Kívánom, hogy jó egészségben érje meg a nyugdíjat, és legyen mindig ilyen vígkedélyű, mint most!

Lejegyezte: Fekete Andrásné

Felhívás

ÚJ TELJESÍTMÉNYBÉRES DOLGOZÓK FELVÉTELÉRE

Vállalatunk gazdálkodásában évek óta szűk keresztmetszetet jelent a teljesítménybéres dolgozók létszáma. A Motor üzemi új PRC tekercsberakó gépsor beállításával pedig rendkívül fontossá vált a szükséges teljesítménybéres létszám biztosítása, a meglévő teljesítménybéres létszám bővítése.

Termelési feladataink megoldása érdekében kérjük dolgozóinkat, hogy segítsék elő létszám gondjaink megoldását: rokonaik, ismerőseik között ismertessék létszámfelvételi szándékainkat.

A szervezés sikerének ösztönzése érdekében 1989. május 2-től - azon dolgozóink részére, akik elősegítik teljesítménybéres dolgozók felvételét, minden újonnan felvett dolgozó után

1000 Ft jutalmat
fizet a vállalat.

A jutalom kifizetésének feltétele, hogy a munkavállaló vállalatunknál legalább 4 hónapig teljesítménybéres munkakörben dolgozzon. A jutalom a 4 hónap eltelté után fizethető ki.

Munkaügyi Főosztály

KOMMENTÁR NÉLKÜL

VILLÁMINTERJÚK ORSZÁGGYÜLÉSI KÉPVISELŐNKRŐL

Aszódon, Domonyban és Ikladon 27 embert kérdeztünk meg Cselőtei László, parlamenti képviselőnk tevékenységéről.

A villáminterjúk során a következőket tudakoltuk:

- Tudja-e, ki a képviselő?
- A legutóbbi választáson rá szavazott-e?
- Mit tud személyéről és tevékenységéről?
- A legközelebbi választáson szavazna-e rá?

A 27 válasz a következő: 12 fő tudja, ki a képviselő, 13 fő nem tudja, ki a képviselő, 2 fő a következő válaszokat adta: "Nem érek rá az ilyesmire." és "Nem szavaztam, már nem tudom, miért."

Cselőtei Lászlóra szavazott: 7 fő
Nem rá szavazott: 9 fő
Nem szavazott: 2 fő

A szavazás időpontjában nem itt lakott 1 fő, férje szavazott 1 fő helyett, nem tudja kire szavazott 1 fő, nem emlékszik 1 fő, nem adott választ e kérdésre 5 fő.

Mit tud személyéről és tevékenységéről?

"Nem foglalkoztatnak ezek a dolgok." "Hát ő a képviselő." "Egyetemi tanár, néha megfordul itt avatásokon, értekezleteken." "Valami tiszelnök, egyszer kint volt egy gyűlésen." "Nem sokat tudok róla: a tv-ben beszélt." "Egyetemi tanár, a tanácselnökkel együtt beszélt valamelyik ünnepségen." "Többet járhatna Aszódon és többet tehetne érte."

Mások így válaszoltak: Nem ismerik a munkáját; nyilatkozatait nem hallották; választókörzetében nem ismerik a munkáját; nem tudják, mit végez; tevékenységével nem elégedettek.

A legközelebbi választáson szavazna-e rá?

"Nem foglalkoztatnak ezek a dolgok." "Én már nem megyek szavazni!" "Ha indul a választáson független szervezet képviselője, valószínűleg rá szavaznék." "Nem tudom" - mondta 2 fő. "Nem, senkire." "Nem, mert Aszódon minden olyan, mint öt éve volt." Nem fog szavazni, "majd ha tesz valaki valamit előbb." "Majd meglátjuk."

E kérdésre csak kilenc választ kaptunk.

A villáminterjú során a következők válaszoltak:

37 éves egyedülálló adminisztrátornő, 42 éves értelmiségi férfi, 21 éves lány - adminisztrátor, 59 éves nyugdíjas férfi, 2 fő 60 éves férfi, 23 éves aladós - lány, 49 éves jogász, 2 fő középkorú férfi, Huszonéves nő, Gimnazista fiú, Fiatal katonatiszt, Fiatal férfi, Nyugdíjas parasztasszony, 34 éves takarítónő, 32 éves mentős, MÁV-nyugdíjas értelmiségi, 27 éves munkás, Főkönyvelő, Egészségügyi dolgozó nő, Gépkocsivezető férfi, 2 fő pedagógus, Férfi gondnok, Intézeti felügyelőtanár, 30 év körüli felszolgálónő.

Az interjúk 1989. április végén készültek.

(Szerk.)

Fenti cikkünket a most először megjelent lap-társunktól, az ASZÓDI TÜKÖR-től oltottuk.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Fiaimmal együtt megköszönöm minden kollégának, ismerősnek, elvtársnak és barátoknak azt, hogy szeretett férjem halálával ért gyászunkban, fájdalomunkban osztoztak, őt utolsó útjára elkísérték.

özv.Szalay Sándorné

Köszönetet mondunk a Vállalatnak, a Szakszervezetnek, a Pártnak, az IMI dolgozóinak és mindazoknak, akik szeretett férjem,

Schwéger Ferenc

halálával ért fájdalomunkban osztoztak, őt utolsó útjára elkísérték.

A gyászoló család

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓ

Az Aszód Nagyközségi Közös Tanács 1989. május 2-án tartotta tanácsülését.

A tanács rendeletet hozott a lakossági településfejlesztési hozzájárulásról, annak eltörléséről 1989. június 30-tól. Ennek értelmében a TEHÓ-ról szóló 3/1989. (II.6.) számú tanácsrendelet 1989. június 30-ával hatályát veszíti.

Az 1989. I. félévi településfejlesztési hozzájárulás 1989. augusztus 31-ig fizethető be pótlékmentesen.

Kalandozás örök értékeken

KEDVES OLVASÓ!

Kalandozásainkat ismét a romantika felé folytatjuk. E sorozat keretein belül már találkoztunk romantikus íróval Henryk Sienkiewicz személyében. Ő a lengyel romantikus irányzat nagy alakja.

1802-ben született az európai romantika vezéregyénisége, az egyik legnagyobb francia költő, regény- és drámaíró, Victor Hugo.

1829-ben kiadott verseit már a romantika jellemzi. Igazán híressé 1831-ben megjelent "A párizsi Notre Dame" c. regényével vált. A 40-es években már európai hírű volt. Kezdetben királpárti nézeteket vallott, majd a polgári demokrácia harcosa lett. Az 1848-as polgári eseményekben részt vett, majd harmadik Napóleon megkoronázása után száműzetésbe vonult.

A "Századok legendája" c. epikus művében az emberiség történelmi fejlődését mutatja be. Egyik legnagyobb műve a "Nyomorultak" c. társadalmi regény, melyben a kritikai realizmus jegyei a romantikával birkóznak. (Könyvtárunkban videófilmen is kölcsönözhető, főszereplője a felejthetetlen Jean Gabin. Híres regénye még "A nevető ember", mely szintén romantikus alkotás.

A párizsi kommün idején még száműzetésben volt, de a köztársaság kikiáltása után visszatér Párizsba, s élete végéig küzd a bebörtönzött kommunárok szabadon bocsátásáért.

Utolsó nagy regénye "A 93." A nagy francia forradalom eseményének egy évét mondja el izgalmas történet keretében.

Most e könyv olvasására buzdítom a versenyben résztvevőket, sok örömet kívánva.

A tíz kérdés:

1. Hogy hívták a "parasztot"?, mi volt igazi neve? 2. Ki volt Halmaro?

Ki volt Halmaro?

3. Ki volt Tellmarsch?

4. Milyen beosztása volt Gauvain-nak?

5. "- Párizsiak, vigyázzatok magatokra! Kő kövön nem marad ebben a városban, és valamikor keresni fogják azt a helyet, ahol Párizs városa épült egykoron!" - Ki mondta a fenti szavakat?

6. Ki a Hét Erdő ura? Mi a neve?

7. Hogy hívták azt az asszonyt, akit a Herbean-Pail majorságban Tellmarch megmentett?

8. A La Tourge kastélyt eredetileg hogy hívták?

9. Lantenac márkit milyen jótétemény elvégzése után fogták el?

10. Ki volt az a két rokonlélek, aki egyszerre ment a halálba a köztársaságért, egyik mint elítélt, a másik önként?

Madarász István

Úszótanfolyam

A Művelődési Bizottság értesíti dolgozóinkat, hogy a június 19-30. között szervezendő úszótanfolyam költségei:

- oktatási díja:	650 Ft,
- utazási költség gyermekek számától függően:	260 és 340 Ft között.

Az IMI-be történő beutazás a járatos buszokon történik.

Ebédjegyet (ha a konyhán addig nem kezdik meg a felújítást) minden gyermek számára 20,- Ft-ért vásárolhatnak előre.

Madarász István

Hazánk földrajzi, geológiai nevezetességei és természeti ritkaságai szerepelnek a rejtvényben.

SZÉP VAGY MAGYARORSZÁG!

Vízszintes

1. Soproni hegységben található barlang
15. Bántalmaz
16. Miskolc hegye
17. Egyforma betűk
18. Szó a halotti beszédből
19. Község a Dunántúlon
20. Operett-énekesnő
22. Fél foci (!)
23. Erdei Nándor
25. Belzebúb része
27. Nagy költőnk névjele
28. Tolna megyei község
29. A Föld harmadik legnagyobb szigete
31. A madarak királya
33. Rózsa Ferenc
35. Jelentéktelen dolog
37. Európai főváros
39. Fogoly
41. Híres a szulfátos gyógyvize
42. IV-bemondó (Éva)
43. Névelős kötszer
45. Támaszték
46. B.Z.
47. Ezután leng következhet
48. Molnár teszi
50. Nép Európában
52. Román pénz
54. Borotválkozási kellék
56. A földre tesz
58. Nikkel vegyjele
59. Melódia
60. Hamis
61. Régmúlt idő
63. Posta része (!)
65. Fekete István kedves gólyája
66. Kötszó
67. Évszak
69. Pakol
71. ... vértanúk
73. Elektromos töltésű anyagi részecske
74. Szigorúan védett tájvédelmi körzet

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15		16				17		18			19		
20	21				22	23	24	25		26	27		
	28			29				30	31		32		
33	34			35					36	37		38	
39	40	41									42		
43		44	45					46		47			
48			49	50	51	52	53		54		55		
	56			57	58			59					
60		61		62	63	64	65					66	
67	68		69	70	71	72					73		
	74												

Függőleges

1. Kastélyának szép parkerdeje, idős faóriásokkal - természetvédelmi terület
2. Czuczor Gergely írói álneve
3. A Taurus vezérigazgatója (Ilona)
4. Az az ember nem lát
5. Az olasz rádió és televízió
6. Földet forgat
7. ... példa (Illyés Gyula drámája)
8. Itt van Európa egyik legnagyobb őshonos tisztafás területe
9. Kérdőszó
10. Elődje
11. Hamis hang
12. Játékvezetői Testület
13. Állatok eledele
14. Erdő, természetvédelmi terület - gazdag vadállományal
21. Ismeretlen névjele
22. Türelmünk is lehet ilyen
24. Elnyújtott tagadószó
26. Lócseméje

29. Zalai község
30. Jól láthatóan testi hibás
32. Sérülése
34. Növényi rész
35. Hüvelyes
36. L.N.Z.
38. Élcsapatok mérkőzése
40. A félelem
44. Becsuk az italbolt
47. Színültig
49. Kerti ház
51. Város Jugoszláviában
53. Kedves manó
54. A Telesport munkatársa (László)
55. Holland gk.jelzés
57. Rendellenes (fejlődésben)
59. Óvoda
62. Mint a függ. 5.
64. Somogyi község
65. Testrészt
68. Állami Biztosító
70. Kavics
72. Vés
73. Szintén

Megfejtésül beküldendő - a megjelenést követő két héten belül - a hat természeti érték.

Áprilisi számunk helyes megfejtése:

"Rigó fuvoláz rája, tíz
Zugból is felcsivog a csíz."
Tóth Árpád

Nyertesek:

Kada Péter

Iklad, Csokonai út 26.

Mayer Jánosné

Szervezési Osztály

Balázs Lászlóné

Informatikai Iroda

(Szatmáry Sándor)